

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ
ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ
ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Υπό
Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑ

Αἱ διατάξεις τοῦ ἐδ. γ', στ' καὶ ιθ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 14 τοῦ νόμου 1023 περὶ ἰδιωτικῆς ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιβάλλουν, εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρεῖας ζωῆς, τὸν σχηματισμὸν «μαθηματικοῦ» ἀποθεματικοῦ καὶ προβλέπουν κανόνας περὶ ὑπολογισμοῦ αὐτοῦ. Ἀντίστοιχος εἶναι ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. ζ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων, ἣτις προβλέπει περὶ ἐκπτώσεως τῶν μαθηματικῶν ἀποθεματικῶν ἐκ ἰσῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῆς ἐπιχειρήσεως πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ φορολογητέου καθαροῦ κέρδους. Αἱ δὲ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι πυρός, συνήθως ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον τοῦ «μαθηματικοῦ», συνιστῶσι, δια τῶν ἰσολογισμῶν των, «ἀποθεματικὸν τῶν ἐν ἰσχυρί κινδύνων», τὸ καὶ ἄλλως λεγόμενον «ἀποθεματικὸν τῶν ἀσφαλίσεων», ἢ «ἀποθεματικὸν προνοίας», τὸ ὁποῖον εἶναι διάφορον τοῦ ὑπὸ τῶν πάσης φύσεως ἀσφαλιστικῶν ἐταιρειῶν σχηματιζομένου «ἀποθεματικοῦ τῶν ἐκκρεμῶν ζημιῶν».

Τὸ μαθηματικὸν ἀποθεματικὸν κλάδου ζωῆς ὑπολογίζεται διὰ μαθηματικῶν τύπων καὶ κανόνων τῆς ἀναλογιστικῆς ἐπιστήμης, ἔνεκα τῆς φύσεως τῶν ἀσφαλιστικῶν κινδύνων ζωῆς, παρακρατεῖται δὲ κατ' ἔτος ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων ἀσφαλίσεων, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῶν ἀσφαλιστηρίων ὑποχρεώσεων, ἐξ ὧν ἀπορρέει τὸ πρὸς ἀσφαλισθέντας χρέος, τὸ ὁποῖον θεωρεῖται ὡς μαθηματικῶς βέβαιον, ἂν καὶ εἶναι ἀβέβαιον ὡς πρὸς τὸν χρόνον, καί, διὰ τοῦτο, τὰ «μαθηματικά» ἀποθεματικά θεωροῦνται ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἀσφαλισθέντας καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. ζ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ ΚΦΚΠ ἐπιτρέπει τὴν ἐκπτώσιν τῶν ἐκ τῶν φορολογητέων ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῆς χρήσεως, καθ' ἣν ἐκρατήθησαν.

Ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας ζωῆς ὁ κίνδυνος μεταβάλλεται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ἡ ἀσφαλιστικὴ περίοδος εἶναι μακρά, καὶ τὸ ἀσφάλιστρον, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ εἶναι μεταβλητὸν καὶ αὐξάνον ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, διότι οἱ κίνδυνοι, ὀλιγώτεροι κατὰ τὰ πρῶτα

ἔτη τῆς ἀσφαλείας, θαίνουν βαθμηδὸν αὐξανόμενοι κατὰ τὰ ἐπόμενα, ἐξισοῦται, κατὰ μέσον ὅρον, διὰ πάντα τὰ ἔτη τῆς ἀσφαλείας καὶ οὕτω καθίσταται ἅμετάβλητον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ συμβολαίου. Ἀντιθέτως ὁμως συμβαίνει εἰς τοὺς ἄλλους κλάδους ἀσφαλειῶν, πυρὸς κ.λπ., τῶν ὁποίων ἡ περίοδος εἶναι μικρὰ, συνήθως ἑτησίᾳ, καὶ τὸ ἀσφάλιστρον ὑπολογίζεται ἐπὶ τῇ θάσει τῶν κινδύνων τῆς περιόδου ταύτης. (1)

Τὰ μαθηματικὰ ἀποθεματικὰ ἐκπίπτονται ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῆς χρήσεως, ἐκ τῶν ὁποίων ἐκρατήθησαν, συμφῶνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. ζ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ΚΦΚΠ, τὴν ὀρίζουσιν εἰδικῶς περὶ ἐκπτώσεως τῶν «μαθηματικῶν» ἀποθεματικῶν.

Τὸ «ἀποθεματικὸν τῶν ἐκκρεμῶν ζημιῶν» παριστάνει τὰς ὀφειλομένας ἀποζημιώσεις ἥδη ἐπελθουσῶν ζημιῶν καὶ μήπω καθορισθείσας, ἢ μήπω καταβληθείσας, καὶ περὶ αὐτοῦ προβλέπει ἡ διάταξις τοῦ ἐδ. ζ' (ἐν τέλει) τῆς αὐτῆς § 2 τοῦ ἄρθρου 19, ἡ ὀρίζουσα, ὅτι ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων ἐκπίπτεται, πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν καθαρῶν κερδῶν «ἀποθεματικὸν διὰ τὴν τυχὸν ὑφιστάμενην καὶ μὴ πραγματοποιηθεῖσαν ὑποτίμησιν συστατικῶν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς ἐπιχειρήσεως».

Περὶ τῶν ἄνωτέρω εἶναι σύμφωνος ἡ νομολογία τῶν φορολογικῶν δικαστηρίων, ἰδίως αἱ ὑπ' ἀριθ. 36 καὶ 37 τοῦ 1938 ἀποφάσεις τῆς Ἐκδικαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνστάσεων τῶν ἄνωνύμων ἑταιρειῶν (Εἰσηγητῆς Π. Νομικός, Διευθυντῆς Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν), (2) κυρωθεῖσαι διὰ τῶν 1813 καὶ 1814 τοῦ 1939 ἀποφάσεων τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου. Ἀλλὰ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 408 καὶ 409 τοῦ 1941 ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας ἀνῆρέθησαν αἱ δύο τελευταῖαι ἀποφάσεις, γενομένης δεκτῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς ἰσχύος καὶ ἐφαρμογῆς τῆς προμνησθείσης διατάξεως τοῦ ἐδ. ζ' καὶ ἐπὶ μαθηματικοῦ ἀποθεματικοῦ κλάδου πυρὸς.

Ἐκτὸς τῶν μαθηματικῶν ἀποθεματικῶν κλάδου ζωῆς καὶ τοῦ ἀποθεματικοῦ ἐκκρεμῶν ζημιῶν, αἱ πάσης φύσεως ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι σχηματίζουν καὶ ἄλλα τακτικὰ ἢ ἑκτακτα

(1) Vivante - Ἀγαλλοπούλου, «Ἰδιωτικὸν ἀσφαλιστικὸν δίκαιον», σελ. 109 ἐπ., Lyon - Caen et Renault, τόμ. 2ος, β', § 915^α, A. De Mirimonde, Manuel pratique des Assurances σελ. 207 ἐπ.

(2) Ἐδημοσιεύθησαν εἰς σελ. 80—121 τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Λυμπερίδου ἐκδοθέντος τεύχους: «Νομολογία Ἐκδικαστικῶν Φορολ. Ἐπιτροπῶν καὶ Ἀνωτάτων Δικαστηρίων».

ἀποθεματικά, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν νομολογίαν τῶν προμνησθεισῶν 36 καὶ 37 ἀποφάσεων δὲν ἐκπίπτουνται ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων κερδῶν πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν φορολογητέων κερδῶν. Μεταξὺ τῶν ἀποθεματικῶν τούτων εἶναι καὶ τὸ λεγόμενον μὲν ὑπὸ ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν πυρὸς «μαθηματικόν», ἀλλὰ πράγματι «ἀποθεματικὸν τῶν ἐν ἰσχύϊ κινδύνων», ἢ «ἀποθεματικὸν τῶν (μὴ δεδουλευμένων) ἀσφαλίστρων», ἢ «τεχνικόν» ἀποθεματικόν, ἢ ἀποθεματικὸν «προνοίας», τὸ ὁποῖον αἱ ἐταιρεῖαι αὗται σχηματίζουν διὰ κρατήσεως ἀντιστοίχου πρὸς τὰ μὴ δεδουλευμένα ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων ἀσφαλίστρων τῆς χρήσεως, δηλαδή τὸ τμήμα τῶν ἀσφαλίστρων τῶν μήπω ληξάντων ἀσφαλιστηρίων, καὶ τὸ ὁποῖον ἐκπίπτουν ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῆς χρήσεως καὶ μεταφέρουν εἰς τὰ ἔσοδα τῆς ἐπομένης χρήσεως καὶ τὸ ὁποῖον, ὑπὸ ἀσφαλιστικὴν ἐποψιν, θὰ ἀποτελέσῃ ὀριστικῶς ἔσοdon μιᾶς τῶν ἐπομένων χρήσεων, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ παύσῃ ἡ ἐκκρεμότης τοῦ κινδύνου. Ἡ σύστασις τοῦ ἀποθεματικοῦ τούτου εἶναι ἀπαραίτητος, κατὰ τὰς ἀρχάς τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐπιστήμης, πρὸς ἀποτροπὴν ζημιῶν, δυναμένων νὰ συνεπαγάγουν καταστροφὴν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Ἐντεῦθεν ἐρωτᾶται, ἐὰν ἡ περὶ ἐκπτώσεως τοῦ «μαθηματικοῦ» ἀποθεματικοῦ ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῆς ἐπιχειρήσεως διάταξις τοῦ ἐδ. ζ' τῆς § 2 τοῦ ἄρθρ. 19 τοῦ ΚΦΚΠ δύναται κατ' ἀναλογίαν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀποθεματικοῦ τῶν ἐν ἰσχύϊ κινδύνων τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν πυρός. Ὡς εἴρηται, μόνον αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐταιρεῖαι ζωῆς δικαιοῦνται νὰ ἐκπίπτουν τὸ παρ' αὐτῶν ὑποχρεωτικῶς, κατὰ τὸν νόμον, σχηματιζόμενον «μαθηματικόν» ἀποθεματικόν ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων προσόδων ἐκάστου ἔτους, ἐνῶ τὸ ἀποθεματικὸν τῶν ἐν ἰσχύϊ κινδύνων δὲν εἶναι «μαθηματικόν», καὶ ἐπομένως δὲν ἐκπίπτεται, συμφώνως πρὸς τὴν προμνησθεῖσαν νομολογίαν.

Ἀντιθέτως ὁμως ἐδέχθησαν αἱ ὑπ' ἀριθ. 327 τοῦ 1940 καὶ 1 τοῦ 1941 ἀποφάσεις τῆς αὐτῆς Ἐπιτροπῆς (Εἰσηγητῆς ὁ Πρόεδρος κ. Δ. Παπασταθόπουλος), ὅτι, διὰ τὰς λοιπὰς, πλὴν τῆς ζωῆς, ἀσφαλιστικὰς ἐταιρεῖας, «μαθηματικὰ ἀποθεματικά, ὧν τὴν ἐκπτώσιν ὄντως ἀναγνωρίζει ὁ ΚΦΚΠ, ἐν ἄρθρ. 19, § 2, δὲν νοοῦνται, τοῦλάχιστον ὑπὸ ἄλλην ἐννοίαν, πλὴν τῶν δεδουλευμένων ἀσφαλίστρων, εἰ μὴ μόνον διὰ τῆς ἀσφαλείας ζωῆς» (πέμπτη αἰτιολογία τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 1 μνησθείσης ἀποφάσεως). Κατ' ἀκολουθίαν δὲ τῆς αἰτιολογίας ταύτης, ἡ μνησθεῖσα ὑπ' ἀριθ. 1 τοῦ 1941 ἀπόφα-

σις ἐδέχθη καὶ ἐφήρμοσεν, ὡς νομικὸν κανόνα, τὴν θεωρίαν, «ὅτι τὸ «ἀποθεματικὸν τῶν ἀσφαλίστρων» δὲν εἶναι πάγιον, μεταφερόμενον ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καί, ὡς ἀποτελοῦν θάρος τῆς χρήσεως, «καθ' ἣν προκατεβλήθησαν (τὰ μὴ δεδουλευμένα ἀσφάλιστρα), «διαμορφοῦται καὶ ἀναπλάσσεται κατὰ τὸ τέλος ἐκάστης χρήσεως. «ἐπὶ τῇ θάσει ἰδίων συντελεστῶν (νέαι συμβάσεις, νέα ἔτη παλαιῶν «συμβάσεων κ.λπ.) καὶ μεταφέρεται ἐκεῖθεν ὡς ἔσοδον εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον, ὅτε καὶ παύει ὑφιστάμενον, ἐκλιπόντος τοῦ σκοποῦ, δι' συνέστη, δημιουργουμένου νέου τοιούτου εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐπομένου ἔτους ἐπὶ τῇ θάσει ἄλλων στοιχείων», (ἐνάτη σκέψις τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως). Κατ' ἀκολουθίαν δὲ τῶν σκέψεων τούτων, ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐδέχθη, ὅτι «ὅ,τι ἀκριβῶς ἐκρατήθη κατὰ τὸ τέλος τοῦ προηγούμενου τοῦ ὑπολόγου ἔτους ὡς ἀπόθεμα μὴ δεδουλευμένων ἀσφαλίστρων ἀποτελεῖ, κατὰ νομικὴν καὶ πραγματικὴν ἀνάγκην, ἔσοδον τοῦ ὑπολόγου, οὐδαμῶς ἐξεταζομένης τῆς ἀρχικῆς αὐτοῦ προελεύσεως, ὡς ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ διὰ πᾶν ἄλλο ἔσοδον καὶ ἐπομένως εἶναι ἔσοδον φορολογητέον κατὰ τὸ ὑπόλογον ἔτος».

Διὰ τῶν αἰτιολογιῶν τούτων ἐγένετο εὐρυτέρα τῆς περὶ ἐκπτώσεως τοῦ «μαθηματικοῦ» ἀποθεματικοῦ διατάξεως ἐφαρμογὴ καὶ ἐπὶ ἀποθεματικοῦ ἐν ἰσχύϊ κινδύνων πυρός, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν ἀναπλαστικὴν θεωρίαν, ἀναμορφοῦται εἰς ἔσοδον τῆς ἐπομένης χρήσεως, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τῆς ὑπολόγου χρήσεως ἐξέλιπον οἱ δι' οὓς ἐκρατήθη κίνδυνοι. Ἡ ἀναπλαστικὴ θεωρία ἐφηρμόσθη ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως, διὰ τὰ θεωρηθοῦν, ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ τῶν ἐν ἰσχύϊ κινδύνων τῶν 47 ἑκατομμυρίων, τοῦ ἐμφαινομένου εἰς τὸ παθητικὸν τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας Η ΕΘΝΙΚΗ, τὰ 45 ἑκατ., ὡς ἔσοδον τῆς χρήσεως τοῦ 1937, ὑποκείμενον εἰς τὸν φόρον τῆς Δ' κατηγορίας τῶν καθαρῶν κερδῶν, κατὰ τὸ ὑπερβάλλον τὰ μὴ δεδουλευμένα ἀσφάλιστρα τῆς αὐτῆς χρήσεως, καθότι τὰ ὑπόλοιπα 2 ἑκατομμ. κρατηθέντα ἐκ τῶν ἐσόδων τῆς χρήσεως 1935 εἶχον προηγούμενως ὑποβληθῇ εἰς τὸν φόρον τοῦτον, ἐκ τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ 1936, διὰ τῆς προμνησθείσης ὑπ' ἀριθ. 37 τοῦ 1938 ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις ἔκρινεν, ὅτι τὸ οὕτω κρατηθὲν ἀποθεματικὸν τοῦτο δὲν ἐκπίπτει κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἐδ. ζ' τῆς § 2 τοῦ ἀρθρ. 19, διότι δὲν εἶναι «μαθηματικόν», οἷον εἶναι μόνον τὸ κλάδου ζωῆς.

Διὰ τῆς ἀντιθέτου νομολογίας τῶν προμνησθεισῶν 328 τοῦ 1940 καὶ 1 τοῦ 1941 νεωτέρων ἀποφάσεων ὑπεβλήθη εἰς τὸν φόρον,

ἐκ τῶν 45 ἑκατ., τὸ ὑπερβάλλον τὰ μὴ δεδουλευμένα ἀσφάλιστρα τῆς χρήσεως 1937 ποσόν, ἐξευρεθὲν διὰ πραγματογνωμοσύνης καὶ τὸ ὁποῖον κατελογίσθη ὡς φορολογητέον ἔσοδον τῆς χρήσεως ταύτης.

Ἐν τούτοις, τὰ 45 ἑκατ. ταῦτα εἶχον κρατηθῇ ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῶν πρὸ τοῦ 1935 χρήσεων, καὶ δὴ τὰ μὲν 5 ἑκατ. ἐκ τῶν τῆς χρήσεως 1934, τὰ δὲ ὑπόλοιπα 40 ἑκατ. ἐκ τῶν τῆς χρήσεως 1933 καὶ τῶν προηγουμένων ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1891 συστάσεως τῆς ἐταιρείας, καὶ ἐκ τῆς κρατήσεως ταύτης εἶχε σχηματισθῇ τὸ ἀποθεματικὸν τοῦτο κατὰ τὴν 31ην Δ)θρίου 1934 καὶ μετεφέρθη διαδοχικῶς εἰς τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν ἐπομένων ἐτῶν 1935, 1936 καὶ 1937 καὶ ἐφεξῆς. Καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 328 καὶ 1 ἀποφάσεις ἐδέχθησαν μὲν, ὅτι ὑφίσταται «ὁ δεσμὸς μεταξὺ τοῦ κρατομένου κατὰ τὴν λῆξιν ἐνὸς ἔτους καὶ μεταφερομένου εἰς τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀποθεματικοῦ», ἀλλὰ τὸ ἀποθεματικὸν τοῦτο μετεμορφώθη εἰς ἔσοδον ἐκάστης τῶν ἐπομένων χρήσεων, ἔνεκα τῆς ταύτοχρόνου ἐμφανίσεώς του εἰς τε τὸ παθητικὸν καὶ εἰς τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα, διὰ συμψηφιστικῆς λογιστικῆς ἐγγραφῆς, τῶν κερδοζημιῶν ἐκάστου τῶν ἐτῶν τούτων.

Οὕτως αἱ ἀποφάσεις αὗται ἀπεδέχθησαν λογιστικὸν πλάσμα, δυνάμει τοῦ ὁποίου ἔκριναν, ὅτι τὰ 45 ἑκατ. κατεστάθησαν πραγματικὸν ἔσοδον τῆς χρήσεως τοῦ 1937, ἂν καὶ ταῦτα προέκυψαν ἐκ κρατήσεως ἀπὸ τὰ μὴ φορολογητέα ἔσοδα τῶν πρὸ τοῦ 1935 χρήσεων, καθότι ὁ ἀν. ν. 332 τοῦ 1936 ἐπέβαλε, τὸ πρῶτον, τὸν φόρον ἐπὶ τῶν ἀποθεματικῶν τῶν σχηματιζομένων ἀπὸ ἔσοδα τῆς χρήσεως 1935 καὶ ἐφεξῆς.

Ἐπὶ τούτων παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς:

α') "Ὅτι, ἐξ ἀπόψεως φορολογικοῦ νόμου, αὐτονόμως λειτοουργοῦντος, καὶ μὴ ἐπηρεαζομένου ἐκ τῆς ἀσφαλιστικῆς λογιστικῆς, ὑπερισχύει τοῦ πλάσματος αὐτῆς ἡ πραγματικότης τῶν 45 ἑκατ. ὡς ἐσόδου καὶ ἀποθεματικοῦ τῶν πρὸ τοῦ 1935 χρήσεων, μὴ ὑποκειμένου εἰς τὸν φόρον, οὔτε τῆς Γ', οὔτε τῆς Δ' κατηγορίας, κατὰ τε τὴν ἐρμηνευτικὴν διάταξιν τῆς § 3 ἄρθρ. 9 τοῦ ἀ. ν. 332 τοῦ 1936 καὶ κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 47 αὐτοῦ. Δεδομένου δέ, ὅτι, κατὰ τὰς διατάξεις ταύτας τὰ πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1935 ἐσχηματισμένα ὅπως δὴ ποτε καὶ ὅποτε δὴ ποτε ἀποθεματικά δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν φόρον, ἐκ τὸς τῆς περιπτώσεως διανομῆς ἢ κεφαλαιοποίησεώς των, ὁπότε συντελεῖται καὶ μεταβάθαις, θεωροῦνται,

ἐκ τοῦ νόμου, ὡς ὑποβληθέντα εἰς τὴν φορολογίαν ταύτην, κατ' ἀρχὴν ἐκφραζομένην ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ διὰ τοῦ κανόνος, ὅτι «ἡ ἐκ τῆς φορολογίας ἀπαλλαγή ἀντὶ φόρου λογίζεται» (*l'exemption vaut impôt*).

β') Ὅτι, ἐὰν δεχθῶμεν τὴν ἀναπλαστικὴν θεωρίαν, τότε, καθ' ἕκαστον τῶν ἐτῶν 1935 καὶ ἐφεξῆς, ἐπανεμφανιζόμενον εἰς τὸ παθητικὸν ἀποθεματικὸν τῶν 45 ἐκ. θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔσοδον ἐκάστης τῶν χρήσεων καὶ νὰ ὑποβάληται ἐκ νέου εἰς τὸν φόρον τῆς Δ' κατηγορίας, τοῦθ' ὅπερ αἱ αὐταὶ 328 καὶ 1 τοῦ 1941 ἀποφάσεις ἀπέκρουσαν ὡς πρὸς τὰ 2 ἐκατ. τὰ ὁποῖα, ὡς προεῖρηται, ἐφορολογήθησαν, μὴ θεωρηθέντα ὡς «μαθηματικόν» ἀποθεματικόν.

Γ. Ν. ΚΟΦΙΝΑΣ

(¹) *Dalloz*, Supplement, τομ. 7 Enreg. No 157 καὶ *Dalloz*, D. P. 1884 3,5,6 καὶ «Θέμις», ΜΑ', σελ. 190 καὶ *Dalloz*, Repertoire Pratique, Enreg. No 121: En matière fiscale, l'exemption «equivaut au paiement et produit les mêmes effets».